FRANC. ERN. BRUCKMANNI, MED. DOCT. ACAD. CÆSAR. NAT. CUR. ET SOC. REG. PRUSS. SCIENT...

16

FRANC. ERN. BRVCKMANNI
MED. DOCT. &c.

EPISTOLA ITINERARIA XVI.
DE

SANCTIS MEDICIS.
AD

VIRVM SVMME REVERENDVM EXCEL-
LENTISSIMVM ATQVE DOCTISSIMVM DOMIN.

DOMINVM

JOH. BERNH. HASSEL,

SERENISS. PRINCIPIS BRVNSVIC. ET LVNEBVRG. ECCLESIAR.
PER VNIVERSVM DVCATVM SVPERINTENDENTEM GENERA-
LISSIMVM, CONSILIARIVM ECCLESIASTICVM, INSPECTOREM
ÆRARII PAVPERVM, PROTO-ECCLESIAST. AD ÆDEM,
QVÆ GVELPHERBYTI EST, PRIMARIVM ET SCHOLÆ
EPHORVM,

FAVTOREM OMNI HONORIS GENERE PROSEQVENDVM.

CVM FIG. ÆN.

WOLFFENBVTTELÆ, MDCCXXX.

VIR SVMME REVERENDE,

EXCELLENTISSIME ATQVE DOCTISSIME,

FAVTOR MAXIME COLENDE!

NUllum morbi genus apud Romanos exiſtit, inquit Cornelius Agrippa, quod inter Divos non habeat ſuum medicum. Juxta fidem & plebis religionem hic Sanctus hunc, & alter alium curare & ſanare poteſt morbum. Lugduni Gallorum olim erat medicus, Claude Pons dictus, qui maximo iſtos ſanctos medicos odio proſequebatur, nec iſtorum, dicebat, ſe poſſe eſſe amicum, quoniam ſuæ profeſſioni & praxi medicæ ſeſe immiſcerent & damnum hoc modo ipſi maximum inferrent. Confer. Spon. Itiner. In itineribus nobis obviam factos præcipuos Divos Medicos breviſſime tranſcribere placet, inter hos primo loco ſe ſiſtit *S. Liborius*, calculo & grenis laborantium patronus; Hic Cenomannorum Epiſcopus quartus, eam Eccleſiam gubernaſſe dicitur totis 49. annis; quos a 347. ad 96. recte protrahes: cum etiam S. Martinum legamus morienti adfuiſſe. Fuit autem in credito ſibi miniſterio tam ſedulus, ut 96. Ordinationes ab eo celebratæ, Eccleſiæ 17. fundatæ numerentur.

Cæteras ejus virtutes, certius quam ex litterarum monumentis, æſtimabimus ex miraculis, quibus mortuus claruit; Quodque Patronum ſibi cælitus dandum optantibus Paterbornenſibus, ejus corpus a S. Alderico petere juſſus per viſum fuerit Baduradus Epiſcopus, & mira facilitate impetrarit. Ad illud cum an. 1277. liberatus a diriſſimis doloribus calculi eſſet Wernerus Moguntinus Archi-Epiſcopus, cœpit adverſus ejusmodi mala vulgo deprecator adhiberi. Et hæc devotio novum ſumpſit incrementum, cum oſſa in urbis direptione rapta a Calviniſtis, revecta in ſuum locum ſunt an. 1523. Similia beneficia variis in locis præſtant particulæ illius: qualis una Archiduci Leopoldo donata, pervenit ad Patres Soc. JEſu Antverpiæ.

„Acta Sanctorum pro menſtr. Sort. dig. a P. Daniele Pape-„brochio S. J. parte 2.„ ſequitur hymnus de S. Liborio, patrono contra dolores calculi & arenæ, it. Oratio contra calculum:

„Chriſti Præſul egregius,
„Pro nobis hic *Liborius*
„Oret Deum altiſſimum,
„Ne pro culpa peccaminum
„Morbo vexemur calculi,
„Succurrant nobis angeli,
„Et poſt vitæ certamina
„Ducant ad vera (cœli) gaudia.
„℣. Ora pro nobis pie pater (Sancte) Libori.
„℟. Ut a calculi mereamur doloribus liberari.

Oremus.

„Deus qui *S. Liborium* Pontificem tuum, aliis innumeris „glorioſum miraculis, ſpeciali in medendis arenarum & calculi „doloribus, paſſionibus privilegio decoraſti; præſta quæſumus „ut ipſius meritis & interceſſione, his aliisque malis eruti, gaudiis „perfrui mereamur æternis per Chriſtum Dominum noſtrum.

Oratio alia.

„Deus, qui diuturnum *S. Liborii* pontificatum paſtoralis „curæ fructibus cumulaſti, & mortuum dediſti calculoſis patronum;

„num; da ut ejus meritis a nephriticis, aliisque malis liberi, bo-
„na consequamur æterna. Per Dominum, &c.

Gebeth wider den Grieß/ Stein- und Nieren-Weh.

Liborius, o Bischoff wehrt/
Ein Christi Diener hochgeehrt/
Bitt GOtt für uns/ auf daß uns nit
Durch unser Sünd ohn Unterschid
Der Stein- und Grieß Schmertz überfall/
Kommt helfft uns auch ihr Engel all/
Führt uns nach diesem Lebens Streit
In die ewige Seligkeit.

℣. Bitt für uns H. *Libori*,
Vor GOtt alldort in deiner Glory/
℟. Daß wir von schmertzlichen Beschwerden
Des Grieß und Stein erledigt werden.

Last uns beten.

„O GOtt! der du den H. Bischoff Liborium neben andern „unzählbaren grossen Wunderwercken mit der sonderbahren Frey„heit und Gnaden/ denen an dem schmertzhafften Grieß- und „Stein leydenden Menschen zu helffen gezieret hast: wir bitten/ daß „wir durch dessen Verdienst und Fürbitt von solchen Schmertzen „und andern Ubeln also erlediget werden/ damit wir die ewige „Freuden erlangen mögen/ durch Christum unsern HErrn/ amen.

Iconem istius Sancti cum calculis vide in appsita Tab. TAB.

Romanæ ecclesiæ addicti in Italia, a cane rabido morsi, iter faciunt in agrum Ferrariensem, in quo ossa *S. Bellini* episcopi, qui rabiem canum non potuit evadere, sepulta jacent, & ibi cito curantur, uti modus curationis in Marcelli Cumani Observation. med. num. XV. p. 45. cum notis Georg. Hieron. Velschii in sequentibus legendus: „Nos Christiani habemus pro vera experi„entia, si quis fuit morsus a cane rabido, vel ab aliis animalibus „brutis, in nomine Dei vadat cum devotione in agro Ferrarien„se, sub imperio Rhodigino, in quadam villa, ubi est sepultum „corpus *S. Bellini* episcopi, qui fuit intereptus a quodam nobili

„de Capitibus vaccæ Patavino. Quid præsbyter cum clave quadam ignita cauterizat coronam capitis canum & curantur illi, & similiter homines morsi liberantur cum benedictione illius. Nota: Hæc olim, inquit Velschius, Marcelli tempore. Quid hodie fiat, non libuit inquirere. Quæ enim naturæ limites transcendunt, non pertinent ad artem medendi. Hanc ipsam tamen religionis vim Petr. And. Matthiolus Tridentinus Comm. in VI. Diosc. c. XXXVII. causam ajebat, cur sua etiam ætate perpauci fuerint a rabioso cane demorsi, qui medicos consuluerint; Cæterum historiam sancti illius paulo aliter narrat Ludovicus Cœlius Rhodiginus L. XVII. Antiq. lect. c. 28. Non enim a quoqm̃ hominum interfectum, sed Patavio pulsum, grassantibus nobilium plerisque, & insectantibus adversariis in palustre agri Rhodigini solum divertisse, ubi cum manus hominum evasisse videretur, canum tamen rabiem non evaserit, sed ab iisdem convulsus sit & discerptus. Meminit ejusdem Sancti ut & claviculæ apud virgines sanctas S. Petri Patavii, Andr. Scotus Itinerar. cui addantur, quæ de delubris S. Domini & Bellini, it. ara Petri Chrysologi in templo S. Cassiani Imolæ habet J. B. Codronchius L. II. de hydrophob. c. X. ubi humana remedia juxta non negligenda ex Th. Aquinatis doctrina oppurtune monet: de pane exorcismo sacrato Tarvisinorum Abbatiæ Folinæ Eustach. Rudius. L. I. Pr. c. IV. S. Donini h. e. Dionysii A. Cæsalpinus L. III. art. med. de venen. c. XXXV. Sed & Joh. Bonifacio Rhodigino de translatione corporis S Bellini cum Bapt. Guarino Equite insignem controversiam intercessisse, quæ scriptis hinc inde libellis diu acriterque agitata Episcopi & Guarini morte cessarit memorat Joh. Phil. Thomasinus Part. II. Elog. p. 321. *S. Bellinus* a canibus discerptus fuit, ergo ejus cadaver curat morsum canis rabidi?

S. Hubertus a diabolo obsessos, lunaticos, a cane rabido demorsos sanitati pristinæ clave sua aurea, quam a S. Petro, cum prima vice missam celebraret, dono accepit, restituit. Hæc clavis, parum calefacta, ægrotis pone aures pressa, de dictis decumbentes liberat morbis.

Mor-

Morsum quoque canis rabidi apud Romanos curant *S. Vitus* & *S. Rupertus* de quibus plura legenda sunt in D. Joh Christ. Fritschii seltsamen / jedoch wahrhafftig'n Theol. Jurist. Medic. und Physicalischen Geschichten. Part. II. p. 540. &c. Est in Gallia urbs quædam Rion dicta, ob dentem quendam *S. Amabli*, quem solicite summaque cum veneratione custodit, ubique fama celebris, hic dens: uti vulgo perhibetur certissime omnem canum, serpentum & quorumcunque animalium venenatorum morsum & ictum sanat.

In dentium dolore a Romanæ ecclesiæ addictis invocatur *S. Apollonia*; cui dentes elisi fuerunt, visitur nempe Viennæ austriæ in monasterio Augustinorum discalceatorum, sacellum S. Apolloniæ dicatum, quod Romanorum Imperator, Ferdinandus III. Anno 1643 promisit sequenti occasione ædificandum. Leopoldi Imperatoris filius Princeps, cum primores ex maxillis protruderet dentes, summos cruciatus ex eorum eruptione pati cogebatur, nullumque efficax tunc aderat medicamentum sedativum, quod tolores & passiones ab iis ortas sedare & dentium eruptionem promevere potuisset; his circumstantiis Gloriasiss. Imperator S. *Apolloniæ*, dentium patronæ, sacellum novum voto promisit ædificandum, si, ejus immediata precatione ad Deum, dentium cruciatus suavissimum filiolum principem desererent, quod etiam momento citius factum est; Hoc sacellum præterpropter 300. florenis Imperatori dicto constat, asservatur & monstratur in eo dens quidam ex ore istius patronæ dentium desumtus, quem vulgus hodierno die sæpissime, ad dentium dolores sistendos, osculis prosequitur & sancte veneratur.

In catarrho suffocativo, angina, doloribus & affectibus pectoris, it: quando spina piscium gutturi infixa hæret, invocant, precibusque prosequuntur *S. Blasium*, in morbis mammarum S. *Agatham*, in febribus S. *Petronellam*, quæ S. Petri filia fuisse perhibetur; in ventriculi debilitate aliisque stomachi vitiis *S. Georgium* & *S. Bernardum*; in oculorum morbis rubedine, lippitudine, cæcitate, S. *Otyliam*, virginem:

Ergo etiam principes tangit infelicitas! indignum id, credo, censebat

censebat Atticus, in Alsatia princeps, hinc filiam *Ottiliam*, quod cæca nata esset ut familiæ probrum ad cultrum damnavit: erubuit scilicet cœcæ parens dici, at mater, multos illuminaturam, a nece servavit, atque S. Erhardus. Ratisponensium Episcopus, Christi jussu cum sacro fonte tingeret, cum nativo crimine puellæ cæcitatem absterſit. Ita *Ottilia* occulta, a nondum libata vanitate oculos ad cœlestia convertit, Deo primis se consecrans annis: carne jejuniis, oratione, vigiliis emaciata, Virginitatem devovit, & Virgo, & una Mater centum & triginta paulo post Virginum effecta, quas, instructo a se parthenone, ad sequendum in cœlis Agnum, Deo & ipsas dicatas direxit. Severa sibi, caput ad somnum non nisi lapide, reliquum corpus ut fina pelle reclinavit, nec nisi pulmentis, & pane hordeaceo pasta, exemplo docens, quo quietio situ jaceret virginitas, quo edulio saginaretur innocentia. Sed & injuriæ memor *Ottilia*, ut beneficio vindicaret, patrem e purgatorii flammis pretium suarum virtute ereptum ad divinam visionem promovit. Nunc ubi oculos & ipsa iterum clausit, de cœlo ophtalmica compluribus aperit, pracipua, si invocetur contra oculorum infirmitates, patrona, ut multiplicata testantur ex argento, ceraque oculorum in anathema suspensa simulacra. *Ex Baronio & Mart. Can.*

Qua de sanctis medicis adhuc restant, brevi temporis spatio sequentur. Fides vulgi & virtus Sanctorum curatrix sunt sine fundamento in sacris bibliis, superstitio ubique regnat, tantosque amplos sibi apud vulgum posuit limites, ut credat, certæ plantæ, diebus & horis certis Sanctis attributis, decerpendæ, si vires a Deo & natura inditas exsererent; Medici autem saniores & prudentes unice sanitatem ægrotorum suorum a Deo T. O. M. petunt, nec superstitionibus, in quas magnum habent odium, sese unquam immiscent. Reliquum de medicis ab ecclesia pro sanctis habitis vid. Chr. Bened. Carpzovius in 4to. Vale & Tuo favore me dignari perge. Wolffenbüttelæ d. 2. Jan. 1730.

F. LXVI.

S. LIBORIUS.